

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1930 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om beräkning av lagstadgad tid.

Genom en den 21 mars 1930 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 216, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag om beräkning av lagstadgad tid.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Då enligt lag eller särskild författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd, som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månadens sista dag ansedd för slutdag.

2 §.

Infaller tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, på söndag eller annan allmän helgdag, må åtgärden företagas å nästa söckendag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1930.

Genom denna lag upphävas punkt 42 i förklaringen den 23 mars 1807 över allmänna lagens stadganden i åtskilliga rum och vad i vissa ämnen, som därmed äga gemenskap, blivit tid efter annan särskilt förordnat, lagen den 28 maj 1897 (nr 51) om beräkning i vissa fall av tid, som avses i förordningen angående patent och i lagen om skydd för varumärken, lagen den 10 juli 1899 (nr 59 s. 7) om beräkning i vissa fall av tid, som avses i lagen om skydd för vissa mönster och modeller, lagen den 14 juni 1901 (nr 38 s. 47) om beräkning av fatalie-tid i visst fall, så ock vad i övrigt finnes i lag eller författning stridande mot denna lags bestämmelser.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för propositionen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej här nedan lämnas, hänvisa till de vid propositionen fogade protokollen.

Propositionen.

I den nu föreslagna lagen om beräkning av lagstadgad tid hava sammanförts bestämmelser om tidsberäkning i två olika avseenden, varom för närvarande regler meddelas i skilda författningar. 1 § i förslaget innehåller sålunda en regel om beräkning av längden av en i veckor, månader eller år bestämd tid, under det att 2 § innefattar en generell regel om att, där tiden, då en åtgärd enligt lag eller särskild författning sist skall företagas, infaller på en sön- eller helgdag, åtgärden får företagas å nästa söckendag.

För närvarande finnes regeln om beräkning av en tids längd i punkt 42 i kungl. förklaringen den 23 mars 1807 över allmänna lagens stadganden i åtskilliga rum och vad i vissa ämnen, som därmed äga gemenskap, blivit tid efter annan särskilt förordnat. Regeln om uppskjutande av viss åtgärd från sön- eller helgdag till nästföljande söckendag, här nedan för korthetens skull benämnd söndagsregeln, innehålles åter, i den mån den finnes uttalad, förutom i form av en i vissa enstaka författningar för särskilda fall stadgad specialbestämmelse, uti lagen den 14 juni 1901 om beräkning av fatalietid i visst fall.

Till innehållet i nyssberörda två lagrum vill utskottet återkomma i samband med behandlingen av de särskilda paragraferna i det föreliggande förslaget. Utskottet vill nu endast anmärka, att såväl punkt 42 i 1807 års förklaring som nyssberörda 1901 års lag enligt sitt innehåll äga tillämpning allenast i de fall, då fråga är om tid för fullgörande av något till bevarande eller fullföljande av talan i rättegångsärenden, m. a. o. fatalietider i vidsträckt mening.

I det nu föreliggande lagförslaget hava såväl reglerna om beräkning av tidrymds längd i 1 § som söndagsregeln i 2 § till sina tillämpningsområden betydligt utvidgats i förhållande till 1807 års förklaring resp. 1901 års lag. Den i 1 § stadgade regeln göres sålunda tillämplig på alla fall, då enligt lag eller författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år, sålunda icke blott på fatalietider. Huruvida densamma direkt även avser det fall, att tiden skall räknas bakåt från viss dag, är dock en fråga, till vilken utskottet i det följande vill återkomma. Även söndagsregeln utsträcker enligt 2 § i förslaget till att gälla icke blott fatalietider utan alla de fall, där tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, infaller på sön- eller helgdag. Denna paragraf är direkt tillämplig jämväl å sådana tider, som bestämmas genom räkning bakåt.

Förslagets särskilda paragrafer.

Utskottet vill i det följande upptaga de skilda paragraferna till behandling var och en för sig.

1 §. Den enda generella regel, som f. n. gäller i avseende å beräkning av längden av en i lag stadgad tid, återfinnes, som förut nämnts, i punkt 42 i nyssnämnda kungl. förklaring den 23 mars 1807. Lagrummet är av följande lydelse:

Gällande rätt.
1807 års förklaring.

»Vid alla de händelser, då det är uti särskilde författningar ålagt en rättsökande, att iakttaga eller fullgöra något till bevakande och utförande av sin talan i rättegångsärenden inom utsatt tid, eller föreskrivna fatalier, av en eller flera månader, utan att tillika finnes vara bestämt av huru många dagar månaden skall utgöras, bör varje månad räknas till trettio dagar.»

1807 års förklaring talar sålunda endast om de fall, då fråga är om tid för iakttagande av något i *rättegångsärenden*. Vidare avses blott sådan i månader angiven tid, inom vilken en rättssökande skall iakttaga eller fullgöra något till bevakande och utförande av talan eller föreskrivna fatalier. Är i sådana fall icke angivet, av huru många dagar månaden skall utgöras, skall, enligt förklaringen, varje månad räknas till trettio dagar. Bland de många fall, där denna regel är tillämplig, må såsom exempel nämnas bestämmelsen i 49 § 2 mom. i arvsskatteförordningen, att ansökan om återfående av för mycket erlagd skatt skall ingivas till hovrätten inom sex månader från det skatten erlagts. Nämda tid räknas enligt 1807 års förklaring icke till sex kalendermånader utan till 180 dagar.

Av propositionen framgår, att nämnda regel i 1807 års förklaring icke kan sägas hava inneburit ett fastställande av vad som i detta hänseende på den tiden var ostridigt gällande rätt. Tvärtom hade Högsta domstolen i ett rättsfall några år tidigare enhälligt ansett en i månader bestämd tid för anhängiggörande av talan böra räknas efter kalendern och icke efter 30-dagarsmånader. Vidare framgår av propositionen, att i olika författningsförslag, som senare under 1800-talet framlagts, man tänkt sig ett upphävande av regeln om den legala 30-dagarsmånaden och dess ersättande med en föreskrift om att en i månader bestämd tidrymd skulle räknas efter kalendern, d. v. s. från en viss dag i en månad till den dag, som har motsvarande nummer i en annan månad. De framlagda förslagen gävo emellertid icke anledning till någon lagstiftningsåtgärd.

Däremot hava under tiden efter 1807 års förklaring tid efter annan undantag stadgats från bestämmelsen om den legala 30-dagarsmånaden. Sålunda innehåller 1880 års växellag, § 90, en bestämmelse, att då förfallotid eller annan tid, som i nämnda lag är omförmäld, skall räknas efter vecka, månad eller år, den dag skall anses för förfallo- eller slutdag, som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidsräkningen börjar. Vidare hava i två särskilda lagar, en av den 28 maj 1897 och en av den 10 juli 1899, motsvarande bestämmelse stadgats med avseende å tider, som avses i de olika författningarna om industriellt rättsskydd. Slutligen återfinnes i nya giftermålsbalkens 16 kap. 1 § en liknande bestämmelse med avseende å tider, som i nämnda balk omförmälas.

Närmaste anledningen till det förslag om införande av allmän kalenderberäkning, som innefattas i det nu föreliggande förslaget 1 §, synes hava varit den omständigheten, att i det i år framlagda och av riksdagen antagna förslaget till lag om testamente, som skall träda i kraft den 1 januari 1931, tiden för klander av testamente förkortats från nu gällande ett år till sex månader. Lagrådet anmärkte vid lagförslaget granskning, att då klanderfristen enligt förslaget skulle utgöra sex månader, beräknade icke efter kalendern utan till 180 dagar,

Undantag
från 1807 års
förklaring.

Föreliggande
förslags till-
komst.

förslaget beträffande denna frist innebure en förändring av beräkningssättet, som lätt kunde förbises och, då den nya metoden alltid ledde till kortare frist än om kalenderberäkning tillämpades, vore ägnad att medföra rättsförlust. Denna olägenhet undvekes, om uti ifrågavarande lagrum direkt utsades, att fristen vore 180 dagar. På samma sätt borde då också förfaras med avseende å bevakningstiden. Den sålunda föreslagna avfattningen syntes icke behöva kvarstå någon längre tid, då det, på sätt i motiven antyddes, kunde antagas, att den fullbordade nya ärvdabalken komme att i fråga om tidsfristens beräkning innehålla ett stadgande av enahanda innebörd som det i 16 kap. 1 § giftermålsbalken upptagna.

Vid ärendets föredragning i statsrådet den 9 januari 1930 förklarade departementschefen sig ej vilja förorda någon ändring i den av lagberedningen föreslagna lydelsen av ifrågavarande lagrum men meddelade, att han i anledning av vad i ärendet förekommit föranstaltat om en utredning, huruvida den i förklaringen den 23 mars 1807 punkt 42 föreskrivna tidsberäkningen skulle kunna ersättas med kalendertidsberäkning.

Utkastet till lag om fatalietidsberäkning.

Den av departementschefen omtalade utredningen resulterade till en början i ett utkast till »lag om fatalietids beräkning». Detta utkast upptog som första stycke en regel motsvarande den, som återfinnes i 16 kap. 1 § giftermålsbalken, vilken regel gavs tillämpning i allmänhet, då enligt lag eller särskild författning tid för talans fullföljd eller bevarande i rättegångs- eller utsokningsmål eller i ärende, varmed efter ansökning eller annorledes domstol eller annan myndighet tager befattning, skall räknas i månader eller år.

Yttranden över utkastet.

Över lagutkastet, dit också överflyttades den i förenämnda 1901 års lag för fatalietider stadgade söndagsregeln, inhämtades yttranden från ett stort antal myndigheter. Som av propositionen framgår anslöto sig så gott som samtliga hörda myndigheter till förslaget om att vid beräkning av fatalietid utbyta den i 1807 års förklaring stadgade legala 30-dagarsmånaden mot kalendermånaden. Från några håll ifrågasattes dessutom en utvidgning av lagförslagets tillämplighetsområde till att avse icke blott fatalietider utan överhuvud alla i lag stadgade tider. En sådan utvidgning ifrågasattes av, bl. a., Svea hovrätt, som t. o. m. ville gå ännu längre och föreslog, att kalenderberäkningen skulle lagfästas även för sådana fall, där enligt avtal eller annan viljeförklaring en tidsberäkning efter månad ifrågakommer i privaträttsliga förhållanden.

Propositionen.

Vid den överarbetning av lagutkastet, som därefter inom justitiedepartementet vidtogs, blev också regeln om kalenderberäkning utvidgad till att gälla överhuvud, då enligt lag eller författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år. Till den del regeln komme att avse avtal och viljeförklaringar ansågs den däremot falla utom ramen för ifrågavarande lagstiftning. Den föreslagna lagens 1 § kom sålunda att erhålla den lydelse, det nu föreliggande förslaget innebär.

Lagrådet.

Lagrådet anförde efter granskning av lagförslaget, att den i 1 § givna bestämmelsen knappast torde kunna avse annat fall än det, att beräkningen skall ske framåt i tiden. Huruvida det varit åsyftat, att lagen skulle reglera även

det fall, att tid skall räknas tillbaka från viss dag, framginge ej av motiven. Det syntes dock önskvärt, att lagen gäve klarhet i nu berörda fråga, och då enligt lagrådets mening hinder icke mötte för att principen om kalenderberäkning erhöles giltighet jämväl med avseende å sistnämnda fall, hemställde lagrådet, att det i 1 § upptagna stadgandet måtte förklaras äga motsvarande tillämpning i detta fall. Härvid syntes någon jämkning i stadgandets avfattning bliva erforderlig.

I anledning av lagrådets nyssberörda anmärkning anförde departementschefen sedermera vid ärendets anmälan i statsrådet, bl. a., att även om bestämmelsen i 1 § närmast toge sikte på det fall, att beräkningen skulle ske framåt i tiden, den dock torde vara så allmänt avfattad, att den ägde tillämpning jämväl vid beräkning bakåt. Om kalenderberäkningens tillämplighet å dessa fall torde likvisst någon tvekan näppeligen kunna råda, då redan nu kalendern — och icke det i 1807 års förklaring stadgade beräkningssättet — vore för ifrågasvarande fall gällande. Övervägande skäl syntes tala för bibehållande av bestämmelsen, sådan den föreläge i remissförslaget.

Departementschefen.

Utskottet finner sig för sin del böra tillstyrka, att den i 1807 års förklaring stadgade regeln om att vid beräkning av fatalietider månad skall räknas till 30 dagar upphäves och ersättes med den nu föreslagna regeln om kalenderberäkning. Enligt den allmänna uppfattningen torde med månad vanligen förstås en efter almanackan beräknad månad. Nämnda omständighet har, enligt vad erfarenheten visar, icke sällan medfört, att rättssökande personer jämväl vid beräkning av fatalietider vid domstol utgått från kalendern som den naturliga beräkningsgrunden, med påföljd att på grund av för sen inställelse rättsförlust uppstått. Ett undanröjande av denna onekligen mycket nära till hands liggande grund till misstag synes utskottet icke kunna annat än hälsas med tillfredsställelse. Förberörda allmänna uppfattning om innebörden av begreppet månad kunde å andra sidan möjligen sägas tala emot att låta stadgandet om kalenderberäkning omfatta ett större tillämpningsområde än som 1807 års förklaring avsett eller fatalietider. En sådan utvidgning skulle m. a. o. framstå såsom onödig, då även därförutan kalenderberäkningen alltid torde hava tillämpats utanför området för månadsregeln i 1807 års förklaring. Utskottet har emellertid för sin del icke anledning att motsätta sig den nya regelns utvidgande till att på sätt förslaget innebär avse alla de fall, då enligt lag eller författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år. Då 30-dagarsmånaden i 1807 års förklaring väl snarast har uppfattats som ett undantag från en eljest allmänt gällande regel om månads beräknande efter kalendermånad, förefaller det vara principiellt riktigt, att, då undantaget skall upphävas genom ett stadgande av samma innehåll som den allmänt tillämpade regeln, detta stadgande uttryckligen göres tillämpligt på alla de fall, där tidsberäkning efter månad förekommer.

Utskottet.

Vad beträffar det av lagrådet framställda önskemålet om jämkning av 1 § därhän, att det skulle klart framgå, att principen om kalenderberäkning skall gälla även för det fall, att tid skall räknas tillbaka från viss dag, framgår

av vad utskottet nyss anfört, att enligt utskottets uppfattning tvivel knappast kan råda om att vid sådana fall kalenderberäkningen alltid pläгат tillämpas. Det oaktat skulle det möjligen varit mest konsekvent att, på sätt lagrådet föreslagit, företaga en sådan jämkning av stadgandet, att detsamma uttryckligen kommit att omfatta jämväl tider, som räknas bakåt. Då emellertid — även om meningarna kunna vara delade, huruvida, på sätt departementschefen anfört, lagrummet kan anses vara så allmänt avfattat, att det enligt sin lydelse äger tillämpning jämväl vid beräkning bakåt — detsamma i varje fall måste anses kunna erhålla analogisk tillämpning vid sådan beräkning, finner utskottet sig böra tillstyrka paragrafens antagande i den föreslagna lydelsen.

2 §. Utskottet vill härefter övergå till behandling av den föreslagna lagens 2 §, vilken innehåller den s. k. söndagsregeln.

Gällande rätt. 1901 års lag. Som förut anförts återfinnes den enda nu gällande generella söndagsregeln i lagen den 14 juni 1901 om beräkning av fatalietid i visst fall. Denna lag lyder:

»Infaller å söndag eller annan allmän helgdag tid, då åtgärd för talans fullföljd eller bevarande i rättegångs- eller utsokningsmål eller i ärende, varmed efter ansökning eller annorledes domstol tager befattning, sist bör företagas, må den åtgärd företagas å nästa söckendag.»

Såväl enligt sin rubrik som enligt sitt innehåll avser således 1901 års lag allenast fatalietider och är dessutom, beträffande ärenden, inskränkt till sådana ärenden, varmed *domstol* efter ansökning eller annorledes tager befattning.

Att 1901 års lag avser allenast fatalietider sammanhänger därmed, att detsamma tillkom såsom en följd av de genomgripande ändringar i rättegångsbalken, som genom lagen den 14 juni 1901 om ändring i vissa delar av rättegångsbalken genomfördes framför allt beträffande reglerna om fullföljd till högre rätt. Genom nyssnämnda lag och dess promulgationslag upphävdes nämligen, bl. a., de dittills gällande bestämmelserna om söndagsregelns tillämpning på ifrågavarande område, vilka återfunnits dels i 25 kap. 23 § rättegångsbalken och dels i ett kungligt brev av den 17 februari 1757 och voro av innebörd, att då tid för erläggande av vad eller ingivande av vadeinlaga infölle på sön- eller helgdag, parten ägde att å nästa söckendag vidtaga åtgärden. Då sålunda de nämnda bestämmelserna kommit att förfalla, ansågs ett allmänt stadgande om fatalietiders förlängande genom en söndagsregel vara av nöden, och ansågs detsamma lämpligen böra erhålla formen av en fristående lag.

Lagutkastet. Då, i anledning av lagrådets förut omnämnda erinran mot förslaget om lagen om testamente, utredning igångsattes rörande ersättande av månadsberäkningen i 1807 års förklaring med kalendertidsberäkning, upptogs i det utkast till lag om fatalietids beräkning, vari utredningen först resulterade, jämväl innehållet i 1901 års lag om beräkning av fatalietid i visst fall. Denna lags bestämmelse fogades som ett andra stycke till huvudbestämmelsen i utkastet. Redan därvid gavs emellertid åt söndagsregeln ett något vidgat tillämpningsområde i för-

hållande till 1901 års lag, i det söndagsregeln enligt utkastet skulle gälla fatalietider icke blott i sådana ärenden, varmed *domstol* efter ansökning eller annorledes tager befattning, utan även i ärenden, varmed *annan myndighet* tager befattning.

I samband med att, såsom förut anförts, utkastets regel om månadsberäkning utvidgades till att avse icke blott fatalietider utan överhuvud all tid, som enligt lag eller författning skall räknas efter vecka, månad eller år, blev jämväl den i utkastet intagna söndagsregelns tillämpningsområde ytterligare utvidgat från att blott omfatta fatalietider vid domstol eller annan myndighet till att, såsom den föreslagna 2 § nu lyder, avse all tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas. Propositionen.

De i lagar och författningar angivna tidsbestämningar, varom i 2 § är fråga, avse tid för företagande av viss åtgärd. I många fall anger lagen endast en viss *tidpunkt*, före vilken åtgärden skall vidtagas eller då åtgärden senast skall vara vidtagen. Så t. ex. stadgas i 39 § vallagen, att röstlängden senast den 30 juni varje år skall vara avsänd eller avlämnad till ordförande i valnämnd eller magistrat, och enligt 40 § samma lag åligger det valnämndens ordförande eller magistraten bl. a. att senast den 30 juni på visst sätt kungöra tid och ställe för framläggande av röstlängden. Även kommunallagarna innehålla ett flertal till kalendern knutna tidsbestämningar. I § 12 mantalsskrivningsförordningen stadgas att besvär i fråga om vidtagen eller underlåten mantalsskrivningsåtgärd skola ingivas till K. B. före den 1 juli det år, mantalsskrivningen avser. Enligt 36 § taxeringsförordningen skall självdeklaration vara avlämnad senast den 15 februari under taxeringsåret. I åtskilliga fall skola statistiska och andra uppgifter såväl av myndigheter som av enskilda vara avlämnade senast å viss efter kalendern bestämd dag. Och i 3 kap. 6 § nyttjanderättslagen stadgas, att om tid ej är utsatt för erläggande av hyra, som skall utgå i penningar, skall i vissa fall hyran betalas senast å näst sista dagen av vart fjärdedels år. I allmänhet är emellertid en tidsbestämning uttryckt på det sätt, att en viss *tidrymd* anges, inom vilken åtgärden skall eller får vidtagas eller under vilken den icke får företagas. *Utskottet.*
(Jfr. sid. 5.)

De legala tidsfristerna kunna indelas i maximifrister och minimifrister. Egenskapen av *maximifrist* äger en tidrymd i alla de fall, då mellan två åtgärder eller händelser icke får förflyta mer än viss tid. Exempel på en sådan maximifrist erbjuda framför allt bestämmelserna om fatalietider i egentlig mening: fullföljd till högre rätt skall ske sist före kl. 12 å tjugonde (trettonde, fyrtiofemte) dagen efter utslagets dag etc. Ett annat exempel är föreskriften, att talan å ersättning för skada i följd av automobiltrafik skall anhängiggöras inom två år från det skadan timade. Maximifristerna räknas i allmänhet *framåt* i tiden från viss dag eller händelse. Det finns emellertid även exempel på minimifrister, som räknas *bakåt* i tiden, m. a. o. hava den innebörd, att viss åtgärd för att bli rättsligen giltig icke får vidtagas tidigare än vid inträdet av en viss tidpunkt. Sålunda får enligt 2 kap. 11 § nyttjanderättslagen tillträdesdyna icke hållas tidigare än sex månader före tillträdesdagen. För sådana bakåträk-

nade maximifrister saknar emellertid söndagsregeln uppenbarligen varje betydelse. — De framåträknade maximifristerna utmärkas i allmänhet därav, att deras längd bestämts med hänsyn till den persons intresse och förhållanden, som skall företaga en viss åtgärd. Sålunda äro exempelvis tiderna för fullföljd till hovrätt olika långa (20, 30, 45 dagar) allt efter som klaganden har sitt hemvist mer eller mindre långt från hovrättsstaden. Beträffande sådana maximifrister, som samtidigt innefatta preskriptionsbestämmelser, är dock förhållandet ett annat, i det att deras längd snarast anpassats efter den grad, vari man velat tillgodose en till en viss prestation förpliktad persons intresse av att efter viss tid bli förpliktelsen kvitt.

Innebörden av en *minimifrist* är, att den tidslängd, som skall förflyta mellan två handlingar eller händelser, icke får understiga en viss tidrymd. En minimifrist beskrives i allmänhet i lag så, att en åtgärd skall företagas sist å viss dag före en tidpunkt eller en händelse. Stundom uttryckes den även så, att skyldighet att göra något eller att tåla något icke inträder, förrän viss tid förflutit efter ett angivet tidsmoment. Praktiska exempel på minimifrister erbjuda rättegångsbalkens bestämmelser om stämningstid. Där återfinnas också exempel på de förekommande två olika sätten att uttrycka en minimifrist. Sålunda stadgas i 11 kap. 21 § rättegångsbalken, att stämning å den, som inom riket vistas, skall delgivas sist å åttonde (fjortonde, trettionde) dagen före inställeledagen, medan det i 29 § samma kapitel heter, att en svarande av visst slag, nämligen landsting, ej är pliktig ingå i svaromål förrän å trettionde dagen från den, då landstinget näst efter stämningens delgivning sammanträder till lagtima möte. Andra exempel på minimifrister erbjuda de flerstädes förekommande stadgandena om att kallelser till sammanträden o. d. skola vara utfärdade viss tid före sammanträdet. Minimifristerna räknas i allmänhet *bakåt* från viss dag eller händelse. Exempel finnas dock på minimifrister, som räknas framåt, m. a. o. innebära, att en åtgärd icke får företagas förrän viss tid förflutit från viss tidpunkt. Sålunda föreskrives i 9 kap. 29 § vattenlagen, att talan om ändringar i givna föreskrifter om kraftöverföring såsom ersättning för förlorad vattenkraft icke får föras, innan fem år förflutit från det föreskrifterna meddelats eller ändrats. Tydligt är emellertid, att söndagsregeln lika litet är tillämplig med avseende å dessa framåträknade minimifrister som beträffande bakåträknade maximifrister. — De minimifrister, som här äro av intresse, utmärkas därav, att fristens längd är bestämd icke med hänsyn till den persons intresse eller förhållanden, som skall företaga en åtgärd, utan till dens, gentemot vilken åtgärden företages. Sålunda är exempelvis stämningstidens längd olika allteftersom svaranden bor på den plats, där domstolen sammanträder, eller mer eller mindre avlägset från densamma.

Den i det föreliggande förslagets 2 § upptagna söndagsregeln företer, såsom förut nämnts, den betydelsefulla utvidgningen i förhållande till 1901 års lag, att medan sistnämnda lags söndagsregel allenast avser processuella tidsbestämmelser och bland dem endast fatalietider i egentlig mening, den i förslagets 2 § upptagna regeln blir tillämplig på alla fall, där enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas å viss tid. Söndagsregeln gäller således

vare sig tidsbestämningen har karaktär av *maximifrist* (framåträknad) eller *minimifrist* (tillbakaräknad). Beträffande maximifristerna, vid vilka tiden alltså genom söndagsregeln förlänges, finner utskottet några befogade erinringar mot stadgandet svårigen kunna göras. I avseende å de tillbakaräknade minimifristerna åter kan möjligen viss tvekan råda. Emellertid har utskottet, som tagit ett stort antal dylika fall i överblickande, funnit, att ej heller beträffande dessa frister någon nämnvärd olägenhet av regelns tillämpning behöver befaras. Den ur förevarande synpunkt måhända praktiskt mest betydelsefulla minimifristen, nämligen stämningstiden om åtta dagar i stad (R. B. 11:21), kan sålunda visserligen komma att förkortas med en eller två eller i ytterst sällsynta fall tre dagar, men då detta allenast gäller stämning å en i stad bosatt svarande, torde icke med fog kunna göras gällande, att svarandens intressen härigenom skulle obehörigt eftersättas, helst som domstolen icke lär förmena svaranden det uppskov för fullständigt svaromåls avgivande, varav han på grund av stämningstidens korthet kan vara i behov. Stämningstiderna om fjorton dagar och däröver torde vara så rundligt tilltagna, att söndagsregelns tillämpning på dessa icke gärna kan innebära någon praktisk olägenhet.

Ett annat exempel på minimifrist utgör bestämmelsen i 60 § utsökningslagen, att underrättelse om utmätning skall anses vara rätteligen gjord, därest den sist dagen före utmätningen meddelats gäldenärens make eller husfolk. Denna frist kommer givetvis ej att påverkas av söndagsregeln. Någon på förhand bestämd tidpunkt för förrätningens företagande är ju här icke fastslagen, och tiden för förrätningen måste enligt sakens natur framflyttas så långt, att den föreskrivna tiden mellan delgivning och utmätning förflutit. Enahanda är förhållandet med åtskilliga stadganden i huvudsakligen administrativa författningar av innebörd, att anmälan till myndighet om viss åtgärd skall ske viss tid innan åtgärden får företagas.

Utom ramen för denna lagstiftning torde även falla de i 68 § köplagen givna reglerna angående innebörden av att i ett köpeavtal tiden för vidtagande av vissa åtgärder bestämts till början, mitten eller slutet av en månad. Dessa tidsbestämningar måste nämligen anses utgöra allenast regler för tolkning av vissa avtalsbestämmelser, medan den föreslagna söndagsregeln blott avser fall, då åtgärd skall företagas inom viss tid på grund av föreskrift i lag eller särskild författning.

Slutligen håller utskottet före, att söndagsregeln ej rimligen kan komma att tillämpas å en sådan bestämmelse som exempelvis om delgivning av kallelse till sammanträde senast »dagen före», då ju därigenom fristen skulle komma att helt bortfalla.

Utskottet finner alltså, att de betänkligheter, som framförts mot den föreslagna söndagsregeln, sådan densamma enligt utskottets mening bör tillämpas, icke äro av den betydelse, att man för deras skull har anledning avstå från den väsentliga fördel, som förslaget om en allmän söndagsregel innebär.

Då lagförslaget icke heller i övrigt föranlett till någon anmärkning, får utskottet hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 maj 1930.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, greve *Spens*, *Larson* i Lerdala*, *Klefbeck*, *Anderson* i Hägelåkra*, *Schlyter*, *Fehr** och *Fredrik Julin*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Lindqvist* i Halmstad, *Lindley*, *Christenson*, *Sjögren*, *Johanson* i Huskvarna, *Olsson* i Rimforsa* och *Jonsson* i Risinge.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1:0) av herr *Lindqvist* i Halmstad, som, med instämmande av herr *Olsson* i Rimforsa, anfört:

»Det föreliggande lagförslaget torde närmast vara motiverat av att bestämmelserna i 1807 års förklaring angående fatalietids beräkning vid några tillfällen föranlett missuppfattning vad beträffar den tid, inom vilken besvär m. m. i olika mål och ärenden skola ingivas till vederbörlig myndighet. Dessa missuppfattningar tror justitieministern skola försvinna i och med tillämpning av en lag sådan som den föreslagna.

För lekmannen, som har mindre förutsättningar än juristen att känna och överblicka alla de lagar och författningar, som beröras av lagförslagets generella bestämmelser, är det svårt att bilda sig en bestämd uppfattning, om man med lagen skulle kunna vinna det som åsyftas. För min del har jag icke blivit övertygad om att så skulle bli förhållandet.

Efter att hava deltagit i utskottsbehandlingen och beaktat vad som där förekommit och tillika med beaktande av vad som anförts av vissa av de myndigheter, som yttrat sig över det utkast till lag, som varit ute på remiss, har jag kommit till den uppfattningen, att det vore bäst, att riksdagen för i år avslöge

lagförslaget i sin helhet för att bereda Kungl. Maj:t tillfälle att på nytt pröva hela ärendet. Hur önskvärt det än kan vara att få en lagändring till stånd fortast möjligt, så är det ännu önskvärdare att den lagändring, som företages, är mera klar och mindre omtvistad än den nu föreslagna.

Jag tillåter mig påminna om, att av de myndigheter, som yttrat sig över utkastet till lag om fatalietids beräkning, har kammarkollegiet icke kunnat förorda lagutkastet. Som motiv härför har anförts (prop. sid. 8) bl. a.: 'I sak kunna enligt kollegiets mening allvarliga invändningar resas mot förslaget. Redan den omständigheten, att det stora flertalet fatalietider fortfarande skulle komma att vara bestämt till 30 dagar, eller multipel därav, medan i vissa fall fatalietid av kalendermånad skulle gälla, är föga tillfredsställande ur synpunkten av ordning och reda i lagstiftningen. Dessutom är det ingalunda omöjligt, att denna blandning av olika system för fatalietiders beräkning, helst som blandningen kan förekomma i en och samma författning och till och med i samma paragraf, kommer att förorsaka misstag och därav följande rättsförluster.'¹ Fastighetsregisterkommissionen har väl icke yrkat avslag på den föreslagna lagen men ställt sig mycket tveksam. Detsamma kan sägas om den uppfattning som kommit till uttryck från chefen för rikets allmänna kartverk. Lantmäteristyrelsen anför för sin del bl. a. (prop. sid. 12): 'Om remitterade förslaget i oförändrat skick upphöjes till lag, skulle man alltså få att röra sig med två likartade men dock något olika fatalietider, nämligen dels en om jämna kalendermånader och dels en vida vanligare om en eller flera trettiodagarsperioder. Givetvis låter det sig icke göra att i alla de lagar och författningar, som nu upptaga en tidsbestämning av det senare slaget, göra ändring till överensstämmelse med remitterade förslaget. Den omständigheten att man får att röra sig med två olika månader, trettiodagarsmånaden och kalendermånaden, behöver väl icke i och för sig utgöra hinder för förslagets godkännande. Emellertid synes det icke helt uteslutet, att därigenom skulle kunna uppkomma en ny anledning till rättsförlust för enskilda.'¹

De synpunkter, som av kammarkollegiet framförts och föranlett dess avslagsyrkande, 'torde icke', säges det i propositionen, 'sakna fog',¹ och det meddelas, att försök blivit gjorda till att omlägga de gällande 30-dagars tidsbestämningarna till att avse kalendermånader men att det visat sig, att en sådan omläggning svårligen låter sig genomföras. Jag har ingen anledning att betvivla riktigheten av vad som här sagts, men det har ju icke sagts, att svårigheterna äro oöverkomliga, och kanske skulle de låta sig övervinnas, om riksdagen gäve justitiedepartementet tid och tillfälle till en förnyad omprövning.

En annan fråga, som icke blivit löst, är, huruvida lagen skall reglera de fall, att tid skall räknas tillbaka från viss tid. Lagrådet påtalade den oklarhet, som här är tillfinnandes, och hemställde om någon jämkning i stadgandets avfattning. Justitieministern har icke tillmötesgått denna hemställan, då han för sin del anser, att bestämmelsen är så allmänt avfattad, att den äger tillämpning jämväl vid beräkning bakåt. Utskottet är för sin del icke lika säkert

¹ Kurs. av reservanten.

om stadgandets innebörd som justitieministern. Det framgår av utlåtandet, att meningarna inom utskottet varit delade, och det heter, att det möjligen skulle varit mest konsekvent om det på sätt lagrådet föreslagit blivit en sådan jämkning av stadgandet att detsamma uttryckligen kommit att omfatta jämväl tider, som räknas bakåt. Med denna av utskottet uttalade uppfattning kan det något förvåna, att icke ändring av 1 § blivit föreslagen. Uraktlåtenheten kan icke bero på lagtekniska svårigheter, ty inom utskottet har förelegat ett utkast till ändring av paragrafen. Det var kort och gott det, att det skulle bli en ny sista punkt så lydande. *'Skall tiden räknas bakåt från viss tidpunkt, äge vad nu sagts motsvarande tillämpning.'* Med ett sådant tillägg skulle icke längre någon tvekan behöva förefinnas om vad som är lagens mening.

Att — så långt möjligt är — full klarhet råder om lagens tillämpningsområde, finner jag i högsta grad önskvärt, liksom klarhet överhuvud bör utmärka all lagstiftning. Det kan icke vara tillrådligt att överlämna allt för mycket åt praxis och dem, som skola tillämpa lagarna. Det heter i de gamla domarreglerna: *'Domaren akte i all lag, vad hans uppsåt var som lagen gjorde.'* Hur kan domaren i ett fall som detta, där de som göra lagen hava olika meningar och där avsikten är minst sagt oklar, följa denna regel?

Denna min reflexion föranledes lika mycket av 2 § i förslaget som av den ovan av mig behandlade 1 §. Även beträffande 2 § råder, såsom av flera utskottsledamöters reservationer framgår, mycket skilda meningar om den omfattning, vari den där omhandlade söndagsregeln kan komma i tillämpning.

På grund av vad jag sålunda anfört, och då jag icke kan finna, att någon fara är å färde, om de gamla bestämmelserna få gälla ännu ett år, har jag ansett, att utskottet bort hemställa om *avslag på lagen i sin helhet*, för att bereda Kungl. Maj:t tillfälle att på nytt pröva hela ärendet och därefter för riksdagen framlägga förslag.»

2:o) av herr *Åkerman*, som anfört:

Förslagets 2 §, innehållande en väsentlig utvidgning av den i 1901 års lag avhandlade s. k. söndagsregeln, kan jag för min del icke godkänna.

Beträffande förarbetena måste jag till en början anmärka, att bland de 123 olika myndigheter, till vilka på remiss utsänts det förberedande utkastet till lag om fatalietids beräkning (Bil. A. i prop. s. 22) saknas sådana sammanslutningar som Sveriges advokatsamfund, föreningen Sveriges häradshövdingar och föreningen Sveriges stadsdomare, ehuru dessa sammanslutningar måste sägas representera en mycket stor erfarenhet just på det område, varom här är fråga. Samma är förhållandet med representanter för handeln och bankvärlden, vilkas hörande hade varit synnerligen påkallat med hänsyn bl. a. till vad här nedan anföres beträffande köplagen.

Att de inkomna remissyttrandena endast undantagsvis beröra den i utkastet intagna söndagsregeln, är helt naturligt, då ju densamma enligt sin lydelse i utkastet knappast innebar någon nyhet i förhållande till gällande rätt. Intresset var naturligen främst knutet till den bestämmelse i utkastet, som innebar

övergång från den legala 30-dagarsmånaden till kalendermånaden vid beräkning av fatalietid.

I den lydelse, förslaget 2 § numera, efter remissyttrandenas avgivande, erhållit, föreligger emellertid en söndagsregel av en väsentligt vidsträcktare innebörd än den, som upptogs i det remitterade utkastet. De hörda myndigheterna hava m. a. o. yttrat sig över ett i detta avseende sakligt sett helt annat förslag än det som nu föreligger. Att yttrandenas värde vid sådant förhållande är skäligen ringa för denna frågas bedömande, ligger i öppen dag. Lika klart är, att det skulle hava varit till stort gagn att äga tillgång till sakkunniga myndigheters och sammanslutningars yttranden just över den utvidgning av söndagsregeln, som det nu föreliggande förslaget innehåller i förhållande till det ursprungliga utkastet.

Denna utvidgning av söndagsregelns tillämplighetsområde — från att avse allenast processfatalier till att omfatta alla lagstadgade tider — är enligt min uppfattning förenad med betänkligheter av såväl principiell som praktisk natur.

Söndagsregeln i den föreslagna 2 § är nu så avfattad, att den synes bliva tillämplig å såväl maximifrister (räknade framåt från viss dag) som minimifrister (räknade bakåt från viss dag).

Vad beträffar *maximifrister* är ju enligt 1901 års lag söndagsregeln redan nu tillämplig å de viktigaste av dem, nämligen å de fatalietider i egentlig mening, som skola vid domstol iakttagas. Att såsom i det för riksdagen framlagda förslaget skett, utvidga regeln till att avse alla maximifrister, även de civilrättsliga, skulle möjligen kunna synas icke vara förenat med några olägenheter ur principiell synpunkt, då ju en förlängning med en eller annan dag av den längsta tid, som får förflyta innan en åtgärd vidtages, icke förefaller kunna träda någons intresse för nära. Men vilka bliva i själva verket följderna av en generell möjlighet att med tillämpning av den föreslagna söndagsregeln förlänga alla lagstadgade maximifrister, även de civilrättsliga? Någon utredning härom — lika litet som beträffande minimifristerna, till vilka jag senare återkommer — innehåller icke den ifrågavarande propositionen, utan har denna betydelsefulla och även ur rent lagteknisk synpunkt invecklade fråga avfärdats med följande rader (s. 19) i propositionen:

»Den från 1901 års lag till förevarande lagförslag överflyttade bestämmelsen om verkan av fatalietids infallande å söndag har jag i anslutning till vad flera myndigheter yrkat ansett mig böra giva en vidgad omfattning så att, därest tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, infaller å söndag eller annan allmän helgdag, åtgärden må företagas å nästa söckendag.»

Naturligtvis kan det icke skäligen begäras, att propositionen skulle uttömande redogjort för alla de i gällande rätt förekommande stadganden, vilka skulle komma att beröras av den utvidgade söndagsregeln. En dylik utredning får väl för övrigt anses så gott som omöjlig att åstadkomma. Men en redogörelse för åtminstone de viktigaste av hithörande fall hade dock bort efter vederbörliga remisser framläggas. Då nu så icke skett, saknas enligt min mening erforderligt reellt underlag för en prövning av den för riksdagen framlagda söndags-

regelns blivande verkningar. Redan denna omständighet utgör enligt min uppfattning tillräckligt skäl för att nu undanskjuta den föreslagna utvidgningen av 1901 års lag. Men härtill kommer att redan vid en flyktig blick över gällande lagar och författningar stadganden möta, som, jämförda med den nu föreslagna söndagsregeln, äro ägnade att ingiva betänkligheter mot införandet av denna regel, särskilt när man besinnar, att vår gällande lag helt visst gömmer en mångfald andra, för en sådan generell söndagsregel känsliga stadganden, vilka vid en blott flyktig granskning icke kunna uppmärksammas.

Se här ett par exempel på lagrum, som i detta sammanhang förtjäna att omnämnas.

I 68 § köplagen stadgas:

»Är tiden för vidtagande av åtgärd i avseende å godsets avlämnande eller mottagande bestämd till *början (primo)* av en månad, varde åtgärden vidtagen sist å månadens tionde dag. Med *mitten (medio)* av en månad förstås månadens elfte till och med tjugonde dag samt med månadens *slut (ultimo)* dess återstående dagar.

Vid köp av värdepapper skall med början av en månad förstås dess första helgfria dag, med mitten av en månad dess femtonde dag eller, om den infaller å helgdag, nästa helgfria dag, och med månadens slut dess sista helgfria dag.»

Nämnda lagrum innehåller således, bland annat, att då gods skall avlämnas eller mottagas i början, mitten eller slutet av en månad, något utrymme för en söndagsregel icke finnes beträffande gods i allmänhet. För ett speciellt slag av gods, nämligen värdepapper, skall emellertid söndagsregeln tillämpas, detta dock endast i avseende å de i lagen givna tidsbestämningarna för början och mitten av en månad, icke för slutet av en månad.

Att berörda skillnad i avseende å söndagsregelns tillämplighet å olika slag av gods varit av lagstiftaren avsedd, är uppenbart och framgår än mera av *Almén*s kommentar till köplagen, där det med avseende å detta stadgande heter, bland annat:

»Därav att första stycket av § 68 saknar motsvarighet till vad andra stycket innehåller angående uppskov till följd av sön- eller helgdag, kan man naturligen icke sluta till att de åtgärder i avseende å godsets avlämnande eller mottagande, som här avses, skulle med laga verkan kunna företagas eller påfordras å en sådan dag. Då någon förlängning av tiden här icke medgives därför att den sista dagen i perioden är en sön- eller helgdag, måste åtgärden i allmänhet vidtagas å den sista helgfria dagen före utgången av den bestämda tidrymden. Detta synes ock vara det naturliga, när vederbörande har valrätt mellan ett flertal dagar; att den sista av dessa infaller å sön- eller helgdag, utgör då ej giltigt skäl för anspråk på förlängning av tiden. — — — — Enligt andra stycket av förevarande paragraf har den omständigheten, att månadens första eller femtonde dag är en söndag eller helgdag, till följd, att åtgärden må företagas å nästa helgfria dag; däremot skall, när tiden är bestämd till slutet (*ultimo*) av en månad, åtgärden vidtagas å månadens sista helgfria dag. Jämväl härutinnan lærer stadgandet överensstämma med merkantil uppfattning, vilken måhända förklaras därav, att om med åtgärden finge anstå till nästa helgfria dag, *ultimo* i en månad, vars sista dag är en sön- eller helgdag, bleve liktydigt med *primo* påföljande månad.»

Enligt min uppfattning blir — i motsats till vad utskottets majoritet anser — den i det föreliggande förslagets 2 § stadgade söndagsregeln enligt sin ordalydelse tillämplig på samtliga de i 68 § första stycket köplagen givna tidsbestämningarna. Detta innebär, att genom den nu föreslagna generella söndagsregeln, tillkommen från helt annan utgångspunkt, köplagens efter skandinaviskt samarbete antagna bestämmelser om en för olika fall lämpad skillnad i tidsberäkningen upphävas.

En annan efter skandinaviskt samarbete tillkommen lagbestämmelse, som också beröres av den föreslagna söndagsregeln, återfinnes i 2 § i lagen den 11 juni 1915 om avbetalningsköp.

Redan det anförda synes tillfyllest för att ådagalägga det äventyrliga i det nu föreslagna stadgandet. Jag vill nämna ytterligare ett exempel. Den längsta tid, som enligt lagen den 2 juni 1922 om tiden för företagande av rannsakning med häktad får förflyta mellan ingäendet av häktningsanmälningen och rannsakingen, blir, därest förslagets söndagsregel kommer i tillämpning, förlängd med en eller annan dag. Något dylikt kan dock icke lämpligen bära möjliggöras genom en bestämmelse sådan som den föreslagna.

Här må ock erinras om att utredning saknas angående de ekonomiska verkningarna av söndagsregelns tillämpning på ett sådant stadgande som 158 § tullstadgan.

En fullständig utredning om konsekvenserna i olika hänseenden av söndagsregelns tillämplighet å hithörande frister har emellertid, som sagt, helt naturligt icke varit möjlig vare sig för mig eller för utskottet att åstadkomma.

Om jag nu övergår till de i lagstiftningen talrikt förekommande *minimifristerna* (de tillbakaräknade), framträda här de principiella betänkligheterna mot söndagsregeln än starkare. Ty här skulle en allmän söndagsregel verka därhän, att tidrymder, vilka i en mångfald olika författningar angivits som den i ett givet fall minsta tillåtna, komme att under vissa omständigheter förkortas. Denna betänklighet framstår desto tydligare som en minimifristis längd regelmässigt är anpassad efter andra intressen än dem, vilka den handlande personen företräder. Vad den praktiska sidan av saken angår, är det naturligt, att verkningarna av söndagsregelns tillämpning på minimifrister bliva mindre kännbara ju längre fristen är. Sålunda torde i och för sig ett minskande med en eller annan dag av en till en månad utmätt minimifrist i allmänhet icke medföra någon praktisk olägenhet. Men i den mån fristen är kortare ligger en ogynnsam inverkan av dess ytterligare förkortande närmare till hands. Med denna min uppfattning kan jag givetvis icke dela utskottets optimism beträffande följderna av exempelvis stämningstidens förkortande genom söndagsregeln.

På grund av vad ovan anförts rörande de betänkligheter av såväl principiell som praktisk art, som synas förenade med en söndagsregel sådan som den i propositionen föreslagna, finner jag för min del den i förslagets 2 § utformade söndagsregeln icke möjlig att godtaga.

Den utredning, som inom utskottet företagits rörande utländsk lagstiftning

på ifrågavarande område, ger även vid handen, att intet av våra grannländer inlåtit sig på en så omfattande söndagsregel.

Hos oss har ej heller, mig veterligen, något behov av ett sådant utvidgande av söndagsregeln som nu föreslagits, förports.

Om, såsom jag sålunda anser, söndagsregelns tillämplighetsområde icke nu bör utvidgas, utöver vad som f. n. gäller, följer därav å andra sidan, att regeln icke lämpligen bör hava sin plats i den nya lagen om beräkning av lagstadgad tid, vars huvudstadgande ju är avsett att tillämpas å tider tillhörande såväl civilrättens som processrättens områden, utan torde den då lämpligen böra bibehållas å sin ursprungliga plats, nämligen i 1901 års lag. Det kunde därvid givetvis ifrågasättas, huruvida icke den där utformade söndagsregeln borde så tillvida utvidgas, att den skulle komma att uttryckligen gälla fatalietider jämväl i ärende, varmed annan myndighet än domstol tager befattning. Detta skulle i så fall ske genom att efter ordet »domstol» i 1901 års lag insätta orden »eller annan myndighet». Då emellertid 1901 års lags söndagsregel torde äga analogisk tillämpning jämväl beträffande fatalietider av nyss nämnt slag, synes icke heller behovet av en lagändring av angiven innebörd vara så starkt, att en sådan åtgärd nu bör vidtagas.

På grund av de synpunkter, varåt jag här ovan givit uttryck, anser jag den i 2 § i lagförslaget inrymda bestämmelsen böra helt utgå. Därav följer dels att paragraferingen i lagen bör bortfalla och dels att hänvisningen till 1901 års lag bör ur promulgationsstadgandet försvinna.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställer jag,

att riksdagen, med förmälan att Kungl. Maj:ts förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Herr Åkermans förslag.)

L a g

om beräkning av lagstadgad tid.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Då enligt lag eller särskild författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd, som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månadens sista dag ansedd för slutdag.

L a g

om beräkning av lagstadgad tid.

Häri genom förordnas som följer:

Då enligt lag eller särskild författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd, som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månadens sista dag ansedd för slutdag.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Herr Åkermans förslag.)

2 §.

Infaller tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, på söndag eller annan allmän helgdag, må åtgärden företagas å nästa söckendag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1930.

Genom denna lag upphävas punkt 42 i förklaringen den 23 mars 1807 över allmänna lagens stadganden i åtskilliga rum och vad i vissa ämnen, som därmed äga gemenskap, blivit tid efter annan särskilt förordnat, lagen den 28 maj 1897 (nr 51) om beräkning i vissa fall av tid, som avses i förordningen angående patent och i lagen om skydd för varumärken, lagen den 10 juli 1899 (nr 59 s. 7) om beräkning i vissa fall av tid, som avses i lagen om skydd för vissa mönster och modeller, *lagen den 14 juni 1901 (nr 38 s. 47) om beräkning av fatalitet i visst fall*, så ock vad i övrigt finnes i lag eller författning stridande mot denna lags bestämmelser.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1930.

Genom denna lag upphävas punkt 42 i förklaringen den 23 mars 1807 över allmänna lagens stadganden i åtskilliga rum och vad i vissa ämnen, som därmed äga gemenskap, blivit tid efter annan särskilt förordnat, lagen den 28 maj 1897 (nr 51) om beräkning i vissa fall av tid, som avses i förordningen angående patent och i lagen om skydd för varumärken, lagen den 10 juli 1899 (nr 59 s. 7) om beräkning i vissa fall av tid, som avses i lagen om skydd för vissa mönster och modeller, så ock vad i övrigt finnes i lag eller författning stridande mot denna lags bestämmelser.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

3:o) av herrar greve *Spens* och *Björkman*, vilka förenat sig om följande yttrande:

»Som vi i huvudsakliga delar omfatta de synpunkter med avseende å förslagets 2 §, varåt herr *Åkerman* i sin reservation givit uttryck, instämma vi i den hemställan, vari herr *Åkermans* reservation utmynnar.»

4:o) av herrar *Larson* i *Lerdala* och *Fehr*, vilka anför:

»Förslagets 2 § är av beskaffenhet att kunna inverka på tillämpningen av en mångfald olika lagrum icke blott av processrättslig utan även av civil-, stats-, administrativ- och straffrättslig art. I propositionen lämnas icke till-

fredsställande utredning angående dessa verkningar. Det har icke varit möjligt att inom utskottet åstadkomma en sådan utredning, att konsekvenserna av det föreslagna stadgandet kunnat med trygghet överblickas, eller faran för sakliga eller formella inadvartenser avlägsnas.

På grund härav instämman vi i herr *Åkermans* hemställan.»